

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა № 73

10.09.2020

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: სახიფათო ნარჩენების (ელექტრო და ელექტრონული მოწყობილობების ნარჩენების და ნარჩენი კაბელების) წინასწარი დამუშავების ობიექტის მოწყობა და ექსპლუატაცია;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „ჯი სი ელ“, ქ. თბილისი, გუდაუთის ქ. N 7;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ქ. თბილისი, გუდაუთის ქ. N 7;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 29.07.2020;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენლის შესახებ: შპს „ჯი სი ელ“.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „ჯი სი ელ“-ის (საიდენტიფიკაციო კოდი 405372252) მიერ წარმოდგენილია, ქ. თბილისში სახიფათო ნარჩენების (ელექტრო და ელექტრონული მოწყობილობების ნარჩენების და ნარჩენი კაბელების) წინასწარი დამუშავების ობიექტის მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ქ. თბილისში, გუდაუთის ქ. N 7-ში (ს/კ 01.13.05.004.221). საპროექტო ტერიტორია წარმოადგენს შპს „ალბიონი“-ის (საიდენტიფიკაციო კოდი 202217715) საკუთრებას, რომელიც იჯარის ხელშეკრულებით გადაცემული აქვს შპს „ჯი სი ელ“-ს. ტერიტორია განთავსებულია 0 სართულზე (ნახევარსარდაფი), რომელიც უზრუნველყოფილია ინდივიდუალური შესასვლელით და ლიფტით. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 305 მეტრით, თუმცა მონაცემთა ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დგინდება, რომ აღნიშნული საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია დაახლოებით 230 მეტრით.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოს საქმიანობა მოიცავს საწარმოო ობიექტზე, როგორც ფიზიკური პირებიდან, ასევე იურიდიული და სახელმწიფო სტრუქტურებიდან შემოსული როგორც წუნდებული ასევე მწყობრიდან გამოსული პროდუქციის (ნარჩენების) წინასწარ

დამუშავებას (R12): დაშლას, სორტირებას, დამსხვრევას, დაპრესვას, გრანულირებისა და დაქუცმაცების პროცესს - მექანიკური და საწარმოო დანადგარების მეშვეობით.

დაგეგმილია წელიწადში 7 000 ტონა სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების წინასწარი დამუშავება. საწარმოში დაგეგმილია 4 ტიპის დანადგარის: შრედერის, კაბელების/სადენების დაქუცმაცების დანადგარის, საპრესის და ფლურესცენციული მილების დამუშავების დანადგარის გამოყენება. დანადგარები მუშაობს ელექტროენერგიაზე.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოში შემოტანილი ნარჩენების სორტირებისა და კოდების მიხედვით შესაბამისად მარკირებულ კონტეინერებში დროებით განთავსების შემდეგ მოხდება მათი მექანიკური გზით დაშლა და დანადგარების საშუალებით დამუშავება. წარმოების ბოლო ეტაპზე გათვალისწინებულია წინასწარ დამუშავებული ნარჩენების მარკირება და საპროექტო ტერიტორიაზე დროებით განთავსება, შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციისათვის გადაცემამდე. გათვალისწინებულია იმ კომპონენტების ექსპორტი, რომელთა აღდგენაც საქართველოში არ ხორციელდება.

საწარმო წელიწადში იმუშავებს 295 დღე, მაქსიმალური დატვირთვის შემთხვევაში ორცვლიანი 8 საათიანი სამუშაო რეჟიმით. დაგეგმილი პროექტით გათვალისწინებულია 20 ადამიანის დასაქმება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საქმიანობის სპეციფიკის გათვალისწინებით, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება მოსალოდნელი არ არის, ასევე მოსალოდნელი არ არის ხმაურისა და ვიბრაციის დასაშვებ ნორმებზე გადაჭარბება. ამასთან, გასათვალისწინებელია ისიც, რომ ხმაურის გამომწვევი დანადგარები განთავსებული იქნება დახურულ შენობაში.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საწარმოში წყლის გამოყენებას ადგილი ექნება მხოლოდ სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით, რომლითაც კომპანია მომარაგდება ადგილობრივი წყალმომარაგების სისტემიდან. საწარმოს სამეურნეო-ფეკალური წყლები ჩართული იქნება არსებულ საკანალიზაციო სისტემაში.

საწარმოს ექსპლუატაციისას ადგილი ექნება როგორც სახიფათო, ასევე არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნას. ნარჩენების შეგროვებისათვის დაგეგმილია სპეციალური მარკირებული კონტეინერების განთავსება. ნარჩენები საბოლოო აღდგენის მიზნით გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციებს, ხოლო ის ნარჩენები, რომლებიც აღდგენას არ დაექვემდებარება გადაეცემათ უფლებამოსილ პირებს განთავსების მიზნით (ეს შეიძლება იყოს ნაგავსაყრელზე განთავსება ან ინსინერაცია).

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს სამრეწველო ზონაში და უშუალოდ ესაზღვრება სხვა საწარმოებს. ხოლო, უშუალოდ შენობაში, პირველ და მე-2 სართულებზე მდებარეობს სხვადასხვა კომპანიების საწყობები, სადაც დასაწყობებულია ელექტრონული სადენები, სამშენებლო სარემონტო საშუალებები, ასევე განლაგებულია მეორადი ავეჯის საწყობები, აგურის საწყობი, ხის, საღებავების, ჯართის მიმღები პუნქტი.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის განთავსება, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ასევე დიდუბის რაიონის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე. აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით 2020 წლის 21 ივლისს ქ. თბილისში, დიდუბის რაიონის გამგეობის ეზოში (ღია სივრცეში) გაიმართა საჯარო განხილვა. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენლები, შპს „ჯი სი ელ“-ის წარმომადგენელი, დიდუბის რაიონის გამგეობის წარმომადგენელი და დაინტერესებული საზოგადოება. საჯარო განხილვის ფარგლებში პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები არ გამოთქმულა. დაინტერესებული საზოგადოების მხრიდან დასმული კითხვები ძირითადად ეხებოდა დაგეგმილ საწარმოში ნარჩენების შეტანის საკითხებს, ბატარეების ჩაბარების საკითხს და გეგმავს თუ არა კომპანია ნარჩენების საბოლოო დამუშავებას. აღნიშნულთან დაკავშირებით, შპს „ჯი სი ელ“-ის წარმომადგენელის განმარტებით ნარჩენების საწარმოში შეტანა იგეგმება როგორც ფიზიკური, ასევე იურიდიული პირების მიერ. საჯარო განხილვაზე ყურადღება გამახვილდა ასევე, რომ კომპანია არ გეგმავს ბატარეების დამუშავებას. რაც შეეხება ნარჩენების საბოლოო დამუშავებას, შპს „ჯი სი ელ“-ის წარმომადგენელმა განმარტა, რომ საწარმოში აღნიშნული სახის საქმიანობა დაგეგმილი არ არის. საჯარო განხილვის ფარგლებში სამინისტროს წარმომადგენლების მიერ მოხდა საწარმოს ტერიტორიის დათვალიერება. ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზმ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზმ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზმ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს** სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზმ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, გზმ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის კონსულტანტის მიერ.

4. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- ❖ პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- ❖ პროექტის აღწერა;
- ❖ თითოეული ტექნოლოგიური ხაზის და ტექნოლოგიური პროცესების დეტალური აღწერა;
- ❖ ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოესი საცხოვრებელ სახლებამდე და სხვა უახლოეს ობიექტებამდე;
- ❖ ტერიტორიის მიმდებარედ და 500 მ-იანი რადიუსის მანძილზე არსებული ობიექტების შესახებ ინფორმაცია, ფუნქციური დანიშნულების მითითებით;
- ❖ პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები კერძოდ, ტერიტორიის ალტერნატიული ვარიანტები, ტექნოლოგიური ალტერნატივები და შერჩეული ალტერნატივის (ტერიტორია, ტექნოლოგია) დასაბუთება გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით;
- ❖ საქმიანობის განხორციელების ადგილის GPS კოორდინატები Shp ფაილებთან ერთად;
- ❖ საწარმოს ტერიტორიის საკუთრების ან იჯარის ხელშეკრულების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- ❖ ნარჩენების მართვის გეგმა. არასახიფათო და სახიფათო ნარჩენების წინასწარი დამუშავების შედეგად მიღებული ნარჩენების კოდები, დასახელებები, რაოდენობა და მათი შემდგომი მართვის საკითხები (აღდგენა/განთავსების კოდების მითითებით);
- ❖ არასახიფათო და სახიფათო ნარჩენების წინასწარი დამუშავების ტექნოლოგიური ციკლის დეტალური აღწერა;
- ❖ ნარჩენების დროებითი შენახვის ობიექტის შესახებ დეტალური ინფორმაცია „სახიფათო ნარჩენების შეგროვების და დამუშავების სპეციალური მოთხოვნების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 29 მარტის N145 დადგენილების შესაბამისად;
- ❖ საწარმოში მისაღები ნარჩენების წარმოშობა, რაოდენობა და ნუსხა „სახეობებისა და მახასიათებლების მიხედვით ნარჩენების ნუსხის განსაზღვრისა და კლასიფიკაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 17 აგვისტოს N426 დადგენილებით დამტკიცებული ნარჩენების ნუსხის შესაბამისად განსაზღვრული კოდებისა და დასახელებების მითითებით;
- ❖ დროებითი შენახვის ობიექტში შესანახად განკუთვნილი ნარჩენების აღდგენის ან განთავსების ოპერაციების კოდი ნარჩენების მართვის კოდექსის I/II დანართის მიხედვით;
- ❖ მიღებული ნედლეულის/ნარჩენების დასაწყობების შესახებ ინფორმაცია და დასაწყობებულ ნარჩენებზე კონტროლის მეთოდები;
- ❖ მზა პროდუქციის საწყობის შესახებ ინფორმაცია;

- ❖ ტექნოლოგიურ ციკლში წყლის გამოყენების საკითხი;
- ❖ ტექნოლოგიურ პროცესში გამოყენებული დანადგარების შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ❖ ნარჩენების დამუშავებისას გამოსაყენებელი საშუალებები და მოწყობილობები (მათი დასახელება), აგრეთვე მათი წარმადობა;
- ❖ საწარმოს ძირითადი ფიზიკური მახასიათებლები (სიმძლავრე, მასშტაბი);
- ❖ საწარმოში დღე-ღამეში დამუშავებული არასახიფათო და სახიფათო ნარჩენების რაოდენობა (დღე-ღამეში, ასევე საათში);
- ❖ ინფორმაცია პროდუქციის და ნედლეულის (შემოზიდვა/გაზიდვის) ტრანსპორტირების და გამოყენებული გზების შესახებ;
- ❖ დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- ❖ საწარმო და სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება, სამეურნეო-ფეკალური, სანიაღვრე და საწარმოო ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხები (სქემის დატანით);
- ❖ ხანძარსაწინააღმდეგო დანიშნულებით წყლით მომარაგებისა და სახანძრო სისტემის მოწყობის საკითხები;
- ❖ საწარმოს მოწყობის ეტაპზე და ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის გეგმა;
- ❖ ექსპორტისთვის გათვალისწინებული ნარჩენების კოდეზი და დასახელებები, საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 9 ივნისის №259 დადგენილებით დამტკიცებული „საქართველოს ტერიტორიაზე იმპორტისათვის, საქართველოს ტერიტორიიდან ექსპორტისათვის და საქართველოს ტერიტორიაზე ტრანზიტისათვის დაშვებული ნარჩენების ნუსხის“ შესაბამისად;
- ❖ „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მოთხოვნების გათვალისწინების შესახებ ინფორმაცია;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება მათ შორის:

- ❖ ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში;
- ❖ ხმაურის გავრცელება (შესაბამისი გაანგარიშებითა და მოდელირებით) და მოსალოდნელი ზემოქმედება ექსპლუატაციის ეტაპზე, შესაბამის შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად;
- ❖ ზემოქმედება ზედაპირულ და მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ❖ კუმულაციური ზემოქმედება და ზემოქმედების შედეგების შეფასება მიმდებარე ობიექტების გათვალისწინებით (ატმოსფერული ჰაერი, ხმაური და სხვა);

- ❖ ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკებზე, შესაბამის შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად;
- ❖ ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება;
- ❖ სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- ❖ განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- ❖ განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა;
- ❖ გზმ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
- ❖ წინასწარ დამუშავებული მარკირებული ნარჩენების დროებითი დასაწყობების ადგილის შესახებ ინფორმაცია (GPS - კოორდინატებით);
- ❖ კონტეინერების გარეცხვის შედეგად წარმოქმნილი წყლის მართვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ❖ მოცემული საპროექტო ობიექტის სრული გენ-გეგმა ემისიების წყაროების მითითებით;
- ❖ მოსალოდნელი ემისიების წინასწარი გათვლები;

➤ სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ ობიექტის ქვედა ფენა დამზადებულია მასალისგან, რომელიც არ შედის რეაქციაში ან არ იწოვს შენახულ ნარჩენებს, წყალგაუმტარია და ითვალისწინებს ნარჩენების დაღვრის/გაფანტვის რისკს. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია აღნიშნული მასალის შესახებ.

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „ჯი სი ელ“-ის მიერ წარმოდგენილ სახიფათო ნარჩენების (ელექტრო და ელექტრონული მოწყობილობების ნარჩენების და ნარჩენი კაბელების) წინასწარი დამუშავების ობიექტის მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.